

# Dohányárusok Közlönye

Megjelenik minden hó  
1-én, 10-én és 20-án.  
Egyes példány nem kapható.  
Előfizetési ár fél évre 5 korona.  
Előfizetni csak fel évenként lehet.

A MAGYARORSZÁGI NAGY- ÉS KISTŐZSDE TULAJDONOSOK  
SZAKKÖZLÖNYE ÉS ÉRTESÍTŐJE.

—\*—  
KIADÓTULAJDONOS ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ:  
**HATSEK ADOLF.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
Budapest, VII., király-utca 9.  
hova az előfizetési összegek valamint a  
kéziratok küldendők.  
Előfizetési ár fél évre 5 korona.  
Kéziratok nem lesznek visszaadva.

**TARTALOM:** A A dohánytőzsdések kötelességei. — Tárcza: Két tűz között. — A dohányművelés Oroszországban. — Ha kevesebb volna több volna. — Szivarkapapír. — Budapest kistőzsdéi. — Vegyesek. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

## A dohánytőzsdések kötelességei.

Nem célunk egy percig is kételkedni azon, hogy a dohány-kisárusok nem teljesítenék nehéz köteleességüket a törvény és rendeletekkel szemben: az sem célunk, hogy mi figyelmeztessük a tőzsdéseket a forgalommal és vevőkkel szembeni köteleességeikre. Nem! Mert mi tudjuk, hogy a kisárusok nagy többsége nemcsak ismeri, de be is tölti hivatásával járó köteleességét.

Mégis éppen azok kedvéért, kik köteleesség-tudók és teljesítők — és ezek védelmére, kik üzletüket rendesen vezetik — kell egy tárggyal foglalkozni az összeség javának előmozdítása érdekében.

El vagyunk ré készülve, hogy egyesek nem szívesen tojják sorainkat ezutal olvasni; de ha mi mindig a kisárusok jogaiért küzdünk, ha joguk védelme vezetni tollunkat, akkor természetesen jogunkban áll a köteleességekre is figyelmet fordítani: mert hisz jogok csak köteleességek ellenében szerezhetők.

Leginkább ujonnan nyitott üzletek ellen irányul a közönség sokoldalú panasza. Így panaszolják, hogy egyes trafikokban vo-

nakodnak kiszolgálni egy levelező lapot, 1 vagy 2 krajczáros levél- vagy okmány-bélyegyet, ha az illető nem ott vásárolja szivarját avagy akkor nem vesz pár darabot.

Ilyen hozzánk érkezett panaszok után köteleességünk figyelmeztetni a trafikosokat és trafikosnóket, hogy ezen eljárásuk nemcsak incorrect, de határozottan törvényellenes.

Ha a közönség ily panaszával illetékes helyre fordulna, bizony baj lenne belőle; ezért is szíveljék meg jóindulattal tiltakozásunkat.

A trafikos köteles minden árut, melyet elárúsítás végett a kincstár rá biz, kiszolgáltatni, ha ezt a legkisebb értékben kéri is.

Megengedjük, hogy bosszantó, ha minden perczen zavarják az elárúsítót egy levelező lapért, egy darab 1 krajczáros bélyegért vagy 2 darab magyar cigarettáért, mert a haszon nem áll arányban a fáradsággal.

Ha az ily áru kiszolgálása parancs nem volna is, meg kell tenni, mert az okos kereskedő nem az egyes vevő, ha-

nem az összes forgalom nyújtotta hasznot tekinti, de meg érdekében áll vevőit oda szoktatniok.

Második panasz ami szintén törvénybe ütközik; de azonkívül nagyon csunya dolog is a concurrentia, mely egyes üzletekben lábra kapott. Legtöbb trafikos nem fogja megérteni tudni, hogy ezen üzletágban miként lehet concurrentiát behozni, mikor ez a száraz kenyér kérdése csak.

A jelentések alapján mi sok nem szép adatot tudnánk bemutatni. Például: Van egy pénzüintezet, biztosító hivatal, ügyvédi iroda, hova naponta igen sok okmány-bélyeg kell.

A szolgát elküldik bevásárolni, hogy hol veszi, az ő dolga. A szolgák tudvaleg szeretnek keresni és ha borra valót adnak nekik — mi nem volna megengedve — de még érthető volna. De nem így történik. Ezek a szolgák jól tudják, hogy mennyit keres vételénél a trafikos és alku szerint megosztják a provizóit.

Ilyen rút, elítélendő és törvényellenes manipulációt üznek egyesek azok

## TÁRCA.

### Két tűz között . . .

Szerelem?

Boldogító varázsital, mely felemel a mindennapiság salakjából. Édes, kejes mámorban tartja a lelket és . . .

Ne folytassuk e hangon . . . nem igaz.

Pokol tüze a szívbe oltva, mely ég, hamvaszt mindent. Izzóvá teszi a vért az erekben. Kínt okozó, fájdalmassá a szívet, rabigába görnyesztí az agyat. Az önálló, független emberből gyur egy ingadozó, önmagával tehetetlen bábót. Csak egy alakot lát, a többire nézve vakságban szenved testi és lelki szemével egyaránt. Az egyet, a kit lát képzelete, vágyó reménye eszményivé alakítja, ez egyben is inkább saját belső énjét, mint az igazit látja.

Egyet? Ez sem igaz?

A pokol kinja, mely mégis boldogít . . .

. . . Az ifju egykor beteg volt. Elhagyatva feküdt a fővárosban. Az orvosok lemondottak életéről. És mégis felépült.

Egy nő, kinél lakott, megsajnálta és odaadón ápolta éjt- napot át.

A felgyógyult ifju házasságot ígért a jó asszonynak.

Barátai erőszakosan tépték ki az oldalhoz vezető menetből.

— Nem! Ez a környezet nem neked való. Add ide szívedet. Nem adod? Elveszszük erővel. Ide tekint! Kicsavarjuk. Látod, a mi szívedben volt és van, az nem szerelem, az hála.

Van a hálának más módja is, mint egy ifju élet letörése, mint a jövő boldogságáról és társadalomról való lemondás.

A meztelen igazság úgy fáj neki. Tehetetlen báb lett barátai kezében, kik vitték-vitték magukkal erővel, egy szebb helyre, tisztább légkörbe.

Az első adott rá, mit be nem váltott. Szórakoznod kell! Felejts!

Elvitték Budakeszre. Ott sok barátja nyaral. Ott sohasem lesz egyedül.

La-la-la, hu-hu!

Kik Budakeszen nyaraltak, érték ezt. A nagy erdőben, ha a társaság kettészakadt és egymást keresik: La-la-la, hu-hu kiáltással jelzik hollétüket.

Mindenki megismeri hozzátartozójának hangját.

En is ily hang után kerestem társaságomat. A vízhang nem késett.

Nem hang volt ez. Lány, édes égi zene, melyet nem fülével, de szívével hall meg az ember.

Hogy nem halottam én ezt eddig és ilyenek?

Megkerülve pár otromba fát, szemközt voltam egy leánnyal. Egy szépséggel. Miért nem láttam eddig is ily szépnak, ily elragadósnak?

Volt vele együtt ott egy nagy társaság. Miért nem láttam azokból most egyet sem?

A kifejelett és mégis gyengéd természet száz és százszor volt velem szemben. A szoborszerűleg szabályos tejarcot száz és százszor láttam már. Azokba a vékony, fekete pillákkal övezett sötét élet tükreibe megannyiszor tekintettem már; miért nem vettem róluk eddig tudomást?

Beszélték hozzám, nem hallottam. Csak az ő hangja volt énemben: «La-la-la, hu-hu!» és én öntudatlan válaszoltam rá: «Melanie».

Kezdtém félni önmagamtól. Te pokol lángja, miért gyuladtál meg, ha gyújtani nem vagy képes? Elfogod emészteni saját tűzhelyedet és nem is fogja tudni az, kiért elemésztdött.

Félbeszakítottam szabadságidőmet. Hivatalomba rontottam. A munka, az írászattal meg fog gyógyítani.

Mivel gondolkozik az ember? Agygallyal? Oh nem! Szívével!

rovására, kik elég tisztességesek az ilyen ajánlatot tevő szolgálkat kikergetni.

Elég szomorú, hogy az ily szolgálkat még elhódítani is igyekeznek egymástól.

Ilyenekből is kitűnik mennyire szükséges volna egy testületet alkotni, mely az ily visszaéléseket megtorolná és a szomszédokat nem engedné így károsítani.

Az alakítandó testület nem tűrne ily szennyfoltot üzletágán. Egyesek mit tegyenek? Pedig az egyeseknek is meg kell az ilyen rút üzelmeket akasztani, ha rájönnek, mert ki rosszat tűr, rossznak segítője.

Talán jóhiszeműleg jár el egy némelyik, ki így cselekszik. Lehet. Nem tudja, hogy ha ő kevesebb hasznot előnybe részesít, a semmi haszonnal, hogy akkor másokat érzékenyen károsít és önmagát kisebbiti.

Hiszen az új trafikosokat senki sem oktatja ki arra, hogy mi szabad és mi nem. Hogy olcsóbban nem szabad eladni az egyedárukat, mint azok elő van-  
nak írva.

Nincsenek publikálva a rendeletek hozzáférhető módon, sőt azt sem tudja, hogy ilyenek léteznek. Addig is míg módját ejtik a helyesebb kitanításnak, mi egyes hibákra rá fogunk mutatni. Vigyázat! A magyar közmondás szerint: »Addig jár a korsó a kutra, míg el nem török.«

### A dohánymivélés Oroszországban.

Bárha Oroszországban a dohánytermesztést csak a XV-ik század óta üzik nagyobb arányokban, jelenlegi évi termése mégis jóval nagyobb, mint Európa bármely más dohánytermelő államáé.

Ennek ép ellenkezője áll a *dohányfogyasz-*

*tásra*, mert míg Hollandiában egy-egy lakó évente átlag 7 fontot, Belgiumban 5 fontot, az Egyesült államokban 4-9 fontot, az Osztrák-Magyar monarchiában 4-7 fontot fogyaszt. — Ezen átlag mögött már csak a francziáké és olaszoké marad, mely 2—3 fontot, illetve 1-8 fontot ér csak el.

Az oroszok a dohánynal a XVI-ik század második felében ismerkedtek meg, angol és hollandi hajósok útján; különösen pedig egy angol kereskedelmi társaság terjesztette, mely kegyetlen Iván czártól egyedárusági jogot nyert az Oroszországgal való kereskedésre. — Egy Aleariu nevű keleti utazó feljegyzéseiből tudjuk, hogy 1634 körül, mikor ő huzamos ideig Moszkvában tartózkodott, a dohányzás szenvedélye nagyban terjedt.

Mihály Fedorovics czár azonban szigorúan megtiltotta a dohányzást és pedig csak azért, mert a gyakori tüzesetek a dohányzók vigyázatlanságának tulajdonították, másrészt pedig, mert a papok a kellemetlen dohányszagot a templomokban megtűrni nem akarták. Később bűnnek nyilvánították a dohányzást és az ebben vétőket korbácsolással, orruk felhúzóásával vagy Szibériába való száműzetéssel fenytették. Innen az orosz közmondás: »Szenved egy szippantás dohányért.« E kegyetlenkedések daczára virágzó csempészület folyt kis Oroszországból, mely akkor még külön állván, dohánytermelésében semmiképp sem volt korlátozva.

Nagy Péter czár volt az, ki a bűnből *erényt* csinált, mert szenvedélyes dohányos léte, másoktól is megkövetelte, hogy dohányozzanak. Ő azon volt, hogy a dohánytermelés nagyobb arányokat öltönn, e mellett Szent Pétervárot megalapította az első dohánygyárakat, megengedve egyúttal a külföldről való szabad dohánybehozatalt is.

A dohányiparnak általa inaugurált fellendése azonban nem sokáig tartott, mert utódainak határozatlansága a kereskedelmi politika terén, a haszonbér rendszer életbeléptetése s az ennek nyomán támadt visszaélések nagyfokú hanyatlást eredményeztek, mely ez iparágat majdnem tönkretette.

Javulást csak II. Katalin czárnő 1762. ju-

lius hó 3-iki rendelete eredményezte, mely a haszonbér rendszert megszüntette s a dohánynyal való kereskedést szabadnak nyilvánította, ily módon hártva el a szabad fejlődés akadályait.

1838-ban hozott be a dohányfogyasztási adó, mely különböző változtatásokon és kiegészítéseken menve át, mai napig is törvényerővel bír.

Bárha a dohánynak termelése Oroszországnak ugy déli, mint középső részeiben üzhető, a jó üzű és zamatu dohánynevek, csak egyes nyáron át elegendő nedvességgel rendelkező vidékeken termelhetők. Nagyjában véve ugyanis Oroszország continentális éghajlata az leginkább az alsó néprétegek által kedvelt erős üzű és nehéz szagú dohányfajoknak kedvez.

Jobb minőségű dohány, török és amerikai magvakból első sorban Bessarábiában és a Kaukázuson tuli vidékeken termeltek.

Zamatnélküli silány dohánynevek pedig kis Oroszországban és egyes volgai kerületekben főképp Sumara és Sarator kormányzóságokban teremnek, ez utóbbi vidékek jobb fajokat is teremnek ugyan, de ezek sem közelíthetik meg a krimi félszigetet és Bessarábia finom dohányfajainak, kitűnő fajtaságait.

A dohány termesztésével ugy földesurak, mint a parasztok foglalkoznak sőt egyes kormányzóságokban, mint Tsarnikovban és Bessarábiában ez képezi a parasztság egyedüli foglalkozását.

Érzékeny növény léte a dohány nemcsak igen gondosan szántott és jól trágyázott földet kíván meg, de növés közben is állandó gondozást igényel s legtöbb esetben az orosz plantage birtokosok gondatlanságára vezethető vissza a dohány rossz minősége és megfelelően alacsony értéke.

Oroszország éghajlati viszonyai szükségessé teszik a dohánynak ültetvények általi termesztését, a melyeket ismét melegegyakban tanácsos a fagytól megvédeni. Ez óvatosságot azonban csak kevés gazdaságban tartják szem előtt többnyire nyílt mezőn, a lakóház közelében ültetik el a dohányt.

Európai Oroszország 35 kerületében üzik jelenleg a dohányművelést és ezeknek legki-

Végig gondoltam fogalmazni valómat, irtam, irtam lázas gyorsasággal és mikor a kész dolgot irnokomnak adtam át le-tisztázní, az bambán bámúlt rám.

— Ezt irjam le!?

Igen, de szépen.

Visszaadta a papírt. Százszor volt ráírva a budakeszi: »La-la-la, hu-hu!«

Fedetlen fölvet rontottam az utcára. Kalapomat úgy hozták utánam.

Szökni szerettem volna önmagam elől. Bolyongásomban egy jó barátom fogott el, ki egy közeli falucskában lakik. Meghívott magához. Soha jobbkor.

Vesztemre!

Tűzoltónak tekintetem barátomat, ki elolítani hivatott bennem a kínzó lángot, pedig csak a pokol másik izzó tornáczába vezetett.

— Lányom Józsa! Ni, hogy meg vagy lepve, talán nem is hiszed, hogy ez a nagy leány az enyém, azért, mert még fekete a hajam... beszélt a kedélyes apa.

Nem csak hittem, de éreztem is.

Szív? Örök buta rejtély! Vagy csak az enyém van oly szerencsétlenül alkotva? Azt a szűk keretet nem elég kín-e, ha egy kép tölti be? Kettő. Lehet-e?

Még ott ült előttem nagy szemével rám tekintve, zenélő hangjával hozzám beszélve gyengéd, karcsú, kecses mozdu-

latú természetével: az alatt szívem érthetetlen küzdelemnek volt színhelye.

A két kép birokra kelt egymással. Hol a rózsás szép arcú, gyengédebb termet, hol a fehér szép arcú, erősebb termet látszott győzni.

Nagyon felszeg lettem. Válasz nélkül hagytam megannyi kérdést.

Csak azt néztem, hogy fussak, rohanjak el. Mit használt. Tépelődésemet magammal kellett vinnem.

Hideg zuhanyt kaptam végre szívemre agyamtól. »Te bolond! Mit kínozod magad? Hiszen ők mindketten nem tudnak és talán nem is akarnak tudni a te bajodról? Míg a te szívedben a »melyiket« küzdelme folyik, addig ők téged még akkor sem vesznek észre, mikor látnak.«

Ez a józan, hideg zuhany csak percekig hatott csillapítólag, hogy a tűz ezután nagyobb lánggal csapjon felettem össze.

Tantalus irigyellek, te csak testi munkát végeztél eredmény és végczél nélkül: de én...

Hangverseny volt Budakeszen. A meghívás elől nem lehetett, de nem is akartam kitérni.

Ordög sugallta tanácsra úgy intézkedtem, hogy a két kép együtt ott legyen.

Megbarátkoztak egymással. Összedugták gyönyörű fejeiket és a két picziny rózsás ajk bizalmasan csevegett egymással mindenről, csak talán rólam nem.

A világposta özönével hozta hozzám és vitte tőlem a vallomásokat. A levelezésben meg volt az összefüggés, de a végén nem akadt egynek sem gazdája.

Gunyit ütkek volna mind a ketten? Hiszen ők nem is sejtik, hogy tréfájuk olaj a tűzre. Avagy megszenstégtelenítik-e angyalok az oltárt?

Ott és azután az én szívem fekevesztett lett. Iránytű nélkül dobálózott az érzelmek háborgó tengerén.

Ivának adtam magam. A bor gőzében ott táncolt előttem mindkettő összefogózza.

— Laczi cigány! Húzd el a nótámat! Azt az ujat, azt a keservesen igazat: »Elmenék én, de nem tudom hova.«

Lelkemből srt fel a Laczi hegedűje. Egy bálon az egyik mellettem ült. Mikor újra, meg újra ezt húzattam, kaczagva fordul felém: »Ejh! igazán nem tudja, hogy hova menjen!«

Mi volt ez? Bátorítás? A rideg ész ismét hideg zuhanyt adott. »Ne légy elbizakodott. S a másik.«

A megszokás eltopptásában bizva, kerestem társaságukat.

valóbbjai: Sschernigow, Poltana, Bessarába és Samara.

Az itt felsorolt kerületek közül a két elsőben silány fajok termesztése tulnyomó, melyek a termelés módja és helye szerint a legkülönbözőbb elnevezéssel bírnak. Egyes nagybirtokosok azonban e kerületekben is természetnek kis arányokban finomabb fajokat amerikai és török magból.

Bessarábiában a dohány ültetvények legnagyobb része Orgejew és Psorocki járásokra esik, melyekben a legfinomabb orosz és török dohányfajokat termelik. Eredetileg holland bevándorlók ülték itt a dohánytermelést, míg az most tulnyomólag német ültetvényesek kezén van.

Turkesztánban a dohánynak két fajtát termesztik:

1) A fehér pipadohányt (AK).

2) Zöld burnót-dohányt (Kok), mely utóbbi nedves levegőt igényel gyarapodása közben. A megszáritott leveleket porrá morzsolják és ez a lakosok nagy része által nem burnótozás, hanem bagózás céljaira használtatik fel.

Az Oroszországban termelt dohány javarészt magában az országban fogyasztatik el; az eladás a termelő helyeken közvetítő kereskedők útján történik, kik azután egyesítve az az árukat a kereskedelem gócpontjain a milyenek: Kanatop, Romny, Lunny, stb., a gyárosok és nagykereskedők kezére juttatják. Általában azonban el lehet még mondani, hogy a kereskedelem szervezetlen volta, akadályozza a dohányipar fejlődését.

A legjobb minőségű dél-oroszországi (török) dohányfajok Kiew, Poltana Charkow, Szent Pétervár és Moszkva gyáraiban cigaretták szivarok és burnót készítésére használtatnak fel. A Kis Oroszországban plántált fajok (Bakun és Machorka) a nagyorsországi kerületekben kelendők, az új-oroszországiak pedig az ország két fővárosában és részben Szibériában is.

A már említett Bakun és Machorka fajok Új-Oroszországban gypaju mosásra is használtatnak.

A kis-oroszországi dohány javarésze Odesán át külföldre vitetik.

Oroszország évről-évre nagyobbodó dohánytermelése sem képes teljesen fedezni a belföldi

Ha a fehér arcz ült előttem, az lassan-lassan a piros arczvá változott át. Ha a gyengédebb alak beszél hozzám, a szép szoboralakot véltem látni...

Mi lesz ennek a vége? El kell nekem pusztulnom e kettős láng alatt reménytelenül, kibontakozás nélkül?

Szabad-e nekem térdrehullnom az egyik előtt a nélkül, hogy a másikat gondolatban meg ne sértem?

Mi biztosítja az én irányvesztett szívemet, hogy az egyiket oltárhoz vezetve, nem-e fog örökké zavarólag hatni boldogságomra és boldogítani tudásomra a másik képe?

De hiszen ők erről mitsem tudnak! A mi bennem dül, az én kőm, az én titkom.

Mig elemészt a titoktartás láza, ad-dig is...

Te, Laczi cigány! húzzad fülembre az én keservesen igaz nótámat:

«Elmennék én, de nem tudom hova.»  
Vagy nem. Csak mindig a második sort játszad, az sőr fel lelkemből:

«Boldog már én úgy sem leszek soha!...»

Csillag Máté.

szükségletet, miért is nemcsak nyers, de készített dohány és szivar is importáltatik Német- és Törökországból.

### Ha kevesebb volna több volna.

Bár a mult számunkban említést tettünk a kis dohánytözsdeknek gomba módra felszaporodásának ártalmas voltáról, mégis vissza kell térnünk ezen tárgyra már azért is, mert az általunk említettek sok oldalról bátorító helyeslésre találtak.

Azóta számos vidéki nagy árustól kaptunk siralmas levelet, melyben elpanaszolják, hogy azért nyitottak nagy árudát, hogy az ezzel kapcsolatos kisáruda hasznából megéljenek és azóta nyakra főre nyíltak konkurrens üzletek, melyek jövedelmét nyírbálják.

Adatokkal igazolja egyik, hogy nagyárudája alig hoz pár száz forintot hasznót és mégis nyílt kistözsde közvetlen szomszédságában.

Legnagyobb tisztelettel adózunk a Pénzügy Igazgatóságnak: de nem tudjuk megérteni, hogy miért adtak ily viszonyok között új engedélyt. Ily esetben a méltányoságnak kell mérvadóknak lenni.

Mert legyünk tárgyilagosak.

A nagyárús, midőn ajánlatát megtéve erős munkája révén nagy kötelezettséget vállal magára az, ha jó kereskedő és számolni tud — csak úgy teszi, mert reményli, hogy kapcsolatos kisárudájának hasznába találja kárpótlását.

Csalódás éri. Kisárudák nyílnak, melyek már forgalmon kívül megélhetését is kétéssé teszik.

Köztudomású, hogy a nagyárús haszná egyedül saját kisárudájának forgalmából kerül ki és nem a többi kisárudákból.

Ha a százalékot emelnék, ha a nagyárús jutaléka magasabb volna, akkor a sok konkurrencia nem volna baj; de még a nagyáruda jövedelme alig fedezi a kistözsde költséget — hasznót pedig csak a kisárudából meríthetnek, addig ezzel nagyon is számolni kell; addig a kisárudájára nagy súlyt kénytelen fektetni, mert ez adja meg a kenyert.

Hiszen a kapcsolatos kisáruda hasznát úgy a Pénzügyminiszterium is számolásba veszi a nagy tözsde jog adásánál és ha több ennek a jövedelme, bizony lejjebb szorítják a jutaléktól.

Azt véljük, nem tévedtünk ezen állításunkkal és azért nem méltányos, hogy ha már azon kombinációval adatott a jog, hogy a kisáruda ennyi és ennyi hasznót hoz, akkor ezen haszonnak az emelkedés felé kell utat nyitni és nem csökkenteni.

A magas. m. kir. Pénzügyminiszteriumnak talán nincs arról tudomása mennyire szaporodik a kis trafikok száma a vidéken, mert különben talányszerű volna, hogy nem első sorban azokat vegyék védelmükbe, kik tőkéjüket, igyekezetüket az állam érdekeinek vetik alá — azok ellenében, kik alig számíthatnak kis

árudájukkal az általános forgalom emelésénél.

Az ily forgalom szétforgácsolásának van egyéb hátránya is. Csak árt az egyedáru erkölcsi becsének, ha mindenemű erre méltatlan üzletben, sőt néha erkölestelen üzelmű helyen is elárúsítatik és árt azért is, mert ezen szétforgácsolás elzárta fokozta jövedelmét csökkentti is, ezért elkedvetleníti üzletéből a nagyárúst.

Ily fontos árunál, ily nagy jövedelmi forrásnál nagyon is vigyázni kellene arra, hogy a nélkülözhetetlen közvetlen elárúsító közegek kedvvel, odaadással éljenek üzletükért. Igyekezzenek tanulni kereskedői szempontból és a kincstár érdekeivel azonosítsák magukat.

Rég túl vagyunk azon időn, mikor a vidéki ember makrapipáján és szüldohányán kívül mást nem fogyasztott. A pipát kiszorította a civilizáció és apák 1½ krajczáros szivarjait bizonyára a fiuk regalitása váltja fel.

Ha több lenne így eladva és a kincstár nyerne vele, hallgatva túrnók, de több évi gyakorlat szülte tapasztalat alapján mondhatjuk, hogy anyagi előny ebből nem háramlik az államra.

Nem a kisárudák indokolatlan szaporítása, de a nagyárudák és meglévő kisárudák emelése fokozhatja csak a forgalmat és ezzel a kincstár bevételeit.

### Szivarkapapir.

Aligha van olyan papírnem, melyhez annyi igény fűződik, mint épen a szivarka-papírhoz, melynek gyártási hazája tulnyomó részben Franciaország.

Az igények ezek: a papir legyen mindenekelőtt nagyon vékony, amellet erős és ellenálló képes. Hogy sodrásnál ne szakadjon és benedvesítésnél szét ne menjen, azután elégségnél minél kevesebb hamut hagyjon hátra és ne legyen kellemetlen szaga. Oly kívánások, melyeknek technikai megoldása nem könnyű.

A legjobb szivarka-papír vászon-rongyból készül és négysszögmetéerének nem szabad többet nyomni, mint 9—15 grammig. Olcsóbb minőségűhöz faanyagot is vesznek, a mi a papirt nehezebbé és vastagabbá teszi és a szagmentességnek árt. Az ilyen surrogatokkal előállított minőség könnyen fölismerhető, mert fára emlékeztető sok hamut hagy maga után. A minőségek gyártása a különböző nemeknél nem nagyon különbözik, csak a massa előállítására kell nagyon ügyelni és arra, hogy az minél vékonyabbra sikerüljön. A teljes előállításához a vastagság szerint 15—30 óra szükséges. Különösen jó minőségűeknek ismerik Franciaországban, Oroszországban, Németországban, Svájcban és az egész Osztr.-Magyar Monarchiában a Griffon, Le Gloria, Columbus, valamint a La Cocarde vignetákat, melyek a legkényesebb igényeket is kielégítik.

A szivarka-papír színét illetőleg Oroszországot kivéve, hol a sárgát kedvelik, a fehér szín dominál, miért is a massa sárgás színét ultramarin festékkel fehéritik.

A jó szivarka-papírnak 0.5, legfőkébb 1% hamut szabad maga után hagyni.

Annai bizonyos, hogy a nagy hamutartalom akadályozza a gyors egyenetlen égést. A hamutartalmat egyes gyárak salpeterrel vagy cali

chlórral csökkentik, de ebből ugyan keveset szabad venni, nehogy a hamu fekete, keserű legyen.

Téves azon feltevés, hogy a szivarka-papír ártalmas az egészségre már azért is, mert oly alkatrészekből áll, melyek semmi neven nevezendő ártalmas anyagot nem tartalmaznak.

### Budapest kistőzsdéi.

Nagyon érdekes egy tekintetre méltatni azon térképet mely Budapestet ábrázolja a benne lévő összes kistőzsdék elhelyezésének feltüntetésével.

Egyes vidékeken hangyabolyként egymást érik a jelző pontok, míg másutt nagy területek egész üresek.

Aki ezen mappát látja, az teljesen osztoni fogja mindazokat, amiket mult cikkünkben ezen tárgyról elmondottunk.

Ha a nagyközönség s különösen az engedélyért benyújtók nagy serege látná ezen térképet, elmenne a kedvük az ily sűrűn megrakodott területekre új engedélyért folyamodni csak azért, mert a kérdéses vidéken olcsó a házbér, mert látná, hogy fogyasztásra alig számolhat.

Többben mennének a József- és a Ferencvárosba tőzsdét nyitni, ha erre oly nagy volna a szükség; de ezen embereknek hiában minden figyelmeztetés.

Budapest lakóinak, különösen azoknak, kik vidékről költöztek fel azon sajátos szokásuk van, hogy épen ott szeretnek új üzletet nyitni, hol már mások a szomszédságban évek küzdelmé árán egy jó üzletet teremtettek.

Ha egy kétes üzleti értékű zúg utczában valaki fűszer-üzletet nyit: biztosra vehető, hogy egy fél év lefolyása alatt másik is nyit szomszédságban. Így jár

az ódonház, vagy a könyvantiquarius is. Ha egy kezdő, a többi utána el lepi azt az utcát hason üzlettel.

Szóval önálló, helyes gondolkozás helyett a kényelmes utazás elvének hódolnak, és azért megy annyi tönkre anyagilag.

Gondolkozni, keresni az alkalmat, erre nincsen elég hajlamuk. Ebben rejlik az általános elszegényedés átka.

Ezen mélyen gyökerező szociális bajnak végre szeme közzé kell tekinteni.

Ha az elárúsító helyek kiterjedtsége az általános forgalom nagyságának mértékéül tekintetik is: azokat a vidékeket hol a tőzsdék már csaknem egymást érik — meg kell óvni a további konkurrencziától,

Tovább megyünk: *Mi helyesnek tartanók, ha a túltömött vidékeken a felesleges és nélkülözhető kis forgalmi tőzsdéket megszüntetnék, ezek helyett pályázatokat írnának ki oly helyekre, hol kevés tőzsde van, vagy általában nincsen.*

Mi meg vagyunk arról győződve, hogy a Budapesti Pénzügy Igazgatóság szerszámoltatott óvatossággal jár el új engedélyek kiadásainál és csak ott engedélyez, hol az csakugyan szükséges, hégapótló.

E tekintetben a Pénzügyigazgató szigorú csak dicséretet érdemel, mert ezen eljárásával az általános érdekek használnak.

Mi óhajtuk, hogy ez tovább is ily irányban fejlődjék: de úgy véljük, hogy az általunk elmondottak figyelembevétele nélkül egészséges fejlődés nem lehetséges.

Az üzlet felvirágzása nem jöhet létre

máskep, mint a fölös üzletek megszüntetése és ezt nélkülözhető helyeken új tőzsdék felállítása által.

### Vegyesek.

**A parlament trafikjai.** A francia szenátus tagjai számára külön berendezett dohánytőzsde 6000 frankot jövedelmez évenként; a képviselőházi trafik, a hová csakis képviselők járhatnak, 10,000 frankot hoz; ezek a jövedelmek megfelelnek 80 és 125 ezer franknyi elárúsításnak. Egyébként kevés a parlament tagjai közt a szenvedélyes dohányzó. A szenátus folyosóin csak Loubet, Isaac és Verninac szájából nem szakad ki a szivar. Royel pipálgat Tolainnal, de a sarkokban huzódnak meg, Casabianca finom szivarokat szí, de csak tíz centimesokot kínál. — A képviselőházban több az »erős« dohányzó. Reille báró közönséges szivarokat szí, Lockroy nagyon száraz havannákat szí; Reinach mindig »friss« havannákat kér és szereti a csempészett belga szivarokat. Dupuytrein felséges regaliakért rajong; Pelletan összetört »gyűrött« szivarokat szí; A választóknak is jut persze a parlamenti dohányból. Az I. H. (Interieur Havane) szivarok melyek 12½ centimesba kerülnek, nagyban járnak, bár épen nem jók. A fényüzési szivarok is számíthatnak vevőkre és a miniszterek is a parlamenti trafikokat frekvenciózzák. Fogadó-estélyeikre is innen hozatják a szivarokat. Beszélnek, hogy a legutóbbi külügyminiszterek egyikének valamelyik estélyén François, a család régi komornyikja, egészen kikelve magából, egy üres dobozt mutatott ő exellenciájának, miközben így szólt:

Ah, miniszter ur, igazán szegény! Megkínáltam egy urat és négyet vett ki! Két frankos szivarból négyet! És az ilyen ember a becsületrend kommandörje!

Persze, mikor ilyen érdemrendes urak is vannak, a mások dohányzása többbe kerül a minisztereknek, mintha fogatot tartana.

**Dohány háboru Columbiában.** Columbiában a köztársaság elnöke le akar mondani méltóság-

# „LE GRIFFON“

valódi francia legjobb és legkedveltebb

**szivarkapapír és szivarkahüvelyek.**

A t. viszonteladók becses figyelmébe ajánljuk, hogy

## „LE GRIFFON“

a tényleg legjobb és legkedveltebb szivarkapapír és minden papír- és norinbergi nagykereskedésben gyári áron kapható.

gáról, mert az egyes Gubernátorok valamint Dr. Kuncz czimzetes elnök az általa benyújtott dohánygyedáru tervezetet nem akarják elfogadni. A tervezet szerint a kormány átvesz minden dohánytermelést, de csak hat hónap után köteles nyilatkozni, hogy mily árban, vagy egyáltalán megtartja-e a dohányt, még hat hónap után is részletekben legyen joga fizetni

A meg nem tartott dohányt a termelő köteles külföldre szállítani

Ily megszorítások elvették előre a termelők kezeit és az ültetvényesek földjeiket kezdik más maggal bevetni.

Kiváncsiak vagyunk, hogy dől el ez érdekes dohányháború.

**Jó trafik helyek.** Multkori hasonczimú cikkünk folytán több nem trafikos keresett fel bennünket azon kéréssel, hogy adjunk nekik tanácsot, mely utcába nyissanak dohányárudát.

Őszintén, azt felelhetjük valamennyinek, hogy ne folyamodjanak sehová se engedélyért. De ha valaki minden áron örökké szegény ember akar lenni, akkor oly utcákat szemeljen ki, hol vagy a személyforgalom nagyobb, vagyonosabb a lakosság és nincsen vagy nagyon kevés a tőzsde. Magas házbér ne riassa vissza, mert azt megnyeri a mellékárucikk forgalmából.

Semmi esetre ne engedjék magukat zug utcába egymást érő tőzsdék közé csalogatni az olcsó bér miatt; mert itt kevés a személyforgalom és a kis bért sem képes kiárulni.

Drága bérű helyek, ugynevezett elegáns utcákban, hol nincs vagy kevés a tőzsde még valamennyire nyújtanak módot a megélhetésre.

#### Szerkesztői üzenetek.

Tel... y M... A. B... Vasárnap és ünnepnep nem köteles árut kiadni, hétköznapon reggel 8—12 és 2—6 óráig, azontúl mindenkit elküldhet.

H. J. Zs... Erről mit tudunk. Minő oktalanságot beszéltek önnek?

J. F. Ny... Igazán sajnáljuk, hogy oly ritkán küld be cikkeket. Miért teszi ezt?

M. M. H. Köszönjük. Rövidesen jön.

## ÁRVERÉS.

A m.-sziget királyi pénzügyigazgatóság 15690/894. szám alatt az ökörmezei dohánygyárudára versenypályázatot hirdet, melynek lejárat határideje 1894. év május hó 21-én 10 óra d. e.

Az ajánlatok irásban, zárt borítékban adandók be. A kérdéses nagyárudához 63 kisárus van utalva. Anyagkészlet beszerzési hely a Debreczeni raktár.

Az eddigi nagyárus 3-25%-al részesedett. Bélyegek és váltó-úrlapok utáni jutalék 1½%. Az eddigi átlagos forgalom évente 22821 frt volt.

A kötelezően előírt készlet pénzértékben 1331 frt. A pályázók ajánlatainak biztosítására 133 frt., készpénzt, vagy óvadékképes értékpapírt kötelesek a huszti kir. adóhivatalnál bnatpénzület lenni és az arról szóló nyugtát 50 kros bélyeggel ellátandó lepecsételt írásbeli ajánlatot csatolni.

Csatolandó mellékletek 1. a letett bnatpénzről szóló eredeti nyugta, 2. nagykörösági, 3. hatósági, 4. erkölcsi, 5. vagyonállapotot igazoló bizonyítványok.

Bővebb felvilágosítást és ajánlati mintát szivesen ad a huszti kir. pénzügyőri biztosi hivatal.

M. kir. pénzügyi Igazgatóság Mármaros-Szigeten.

1894. április 28-án.



A LEGJOBB

szivarkapapír és hüvely

LA COCARDE

kapható minden dohány-tőzsdében és papirkereskedésben.



# LEGLORIA

szivarkapapír és szivarkahüvelyek

az elismert

## legjobb és valódi francia gyártmány

JOSEPH BARDOU és FILS-től Perpignanban és Párisban.

Szivarkapapír csak akkor valódi francia, ha a gyáros címe világosan ki van tüntetve.



# Az ország t. c. dohánynagyárusaihoz!

Ámbár Magyarország dohánynagyárusainak jelentékeny és igen tekintélyes része a „**DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYÉ**“-t azon meleg rokonszenvvel fogadja, mely nélkül egy oly szaklap, mint a mienk, nem állhatna fenn, mindamellettt nélkülözzük a t. c. dohánynagyárusok érdeklődését az oly kifejezetten elismert, célszerű vállalatunk iránt, kik attól részint nyelvi, részint gazdasági tekintetből távol maradnak. Tapasztalásból tudjuk, hogy más indokok nem forognak fenn arra nézve, hogy a megillető érdeklődés mutatkozzék egy lap iránt, mely minden számában világosan igazolja, hogy azon hivatás jólétét, melynek érdekében sikra száll, szívéen hordozza. Mert mivel volna indokolható a részvétlenség oly lap iránt, mely hűen tolmácsolja mindazon kívánságokat, nehezteléseket, panaszokat és sóhajokat, melyek évről-évre százféle variációban merülnek fel és minden haladást megakadályoznak? Mi indokolhatná azt, hogy a dohánynagyárusok egy része még mindig távol tartja magát egy oly mozgalomtól, melynek célja a testületi szellemet fejleszteni és szilárd alakulást adni egy foglalkozási ágának, mely eddigelé csak szórványosan fejezte ki a javulás utáni törekvését.

Egyáltalában nem szándékunk lapunkat, mely életképességét már bebizonyította és így a reklámot nélkülözheti, dicsekvő módon ajánlani. De ami bennünket arra késztet, hogy az ország t. c. dohánynagyárusaihoz forduljunk, nem egyéb, mint az a kérelem, hogy mindenki tehetsége szerint járuljon vállalatunknak minél nagyobb mérvben lendő kiterjesztéséhez, mert a biztos eredmény csak ez esetben fog gyorsan bekövetkezni. **Legyen mindenki, aki a lapra még nem fizetett elő és ettől kicsinyes okok által vissza tartatott, azon meggyőződésben, hogy azon néhány fillér, melyet áldoz, oly célra szolgál, mely az ő érdekeit is előmozdítja és az ő kívánságait is illetékes helyen terjesztik elő. Mindenki, aki a lapot megkapja, az kollegáinak is ajánlja!** A dohánynagyárusok helyzete komoly és az ő üzleti tevékenységüknek különös jelentőség mindaddig nem tulajdonítatik míg ők maguk testületileg nem szervezkednek. Ezen célt elérni, az együttműködést lehetővé tenni, a közös ügynek egészséges basison alapuló fejlesztését előmozdítani, ez képezi azon programot, melyhez a „**DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE**“ ragaszkodik és melynek pontos keresztülvitelére, megvalósítására törekszik.

Kérjük a dohánynagyárus urakat, hogy a közös ügy érdekében élénk agitációt sziveskedjenek kifejtteni.

**A „DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“**  
szerkesztősége.



LE

# Columbus

Eddig minden tekintetben felülmulthatatlan, különösen egészségi szempontból előnyös, legjobb és legkedveltebb, rövid idő alatt világhírűvé vált

**ENYVTELEN VALODI FRANCIA SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELYEK**



a fenti védjeggyel ellátva



a t. c. elárusítók és vevők becses figyelmébe ajánlatik.

Kapható minden dohánytőzsde és norinbergi nagykereskedésben.

Alapított 1868.

A tavaszi idényre

ajánlja

## HATSEK SÁNDOR

BUDAPEST,

Király-utca 30. sz.

(saját ház)

Női divat és szövetáru raktára

ujdonságait ruha szövetekben,

vásznak, kanevászok, batisztok és vászon-

zsebkendőkben

a legjutányosabb árak mellett.

Minták ingyen és bérmentve.

Alapított 1868.

DOHÁNY NAGYÁRUDÁK

legelőssziban rendelhetik meg

NYOMTATVÁNYAIKAT

„HUNNIA“ könyvnyomdában

Budapestben

TELEFON VII., Rombach-utca 1. szám. TELEFON.

az alant megjelölt árak mellett:

1000 db. dohánymegrendelés kistőzsérnek $\frac{1}{2}$ iv üres vonal-	zással és czégyomattal	frt	2.50
5000 „ ugyanaz	„	„	9.—
1000 „ dohánymegrendelés kis tőzsérnek $\frac{1}{2}$ iv a nemek meg-	nevezésével és czégyomattal	„	2.50
5000 „ ugyanaz	„	„	10.—
1000 „ dohánymegrend. csekély szükségl. $\frac{1}{4}$ iv üres vonal.	„	„	1.30
5000 „ ugyanaz	„	„	5.—
100 iv nagy megrendelés nagy árudáknak 2 db egy iven	„	„	2.—
100 „ „ különleges nagy árudáknak	„	„	3.—
100 db. dohánybeszerzési könyvecske borítékba fűzve	„	„	4.—
100 iv Strazza nagy alak $\frac{34}{42}$ ctm. nagys.	„	„	1.50
100 „ eladási főkönyv különleges minta (6 évre)	„	„	3.—
100 „ beszerzési főkönyv finom erős papír a nemek megnevezésével	„	„	4.—
100 „ leltár	„	„	2.—
100 „ $\frac{1}{4}$ évi kimutatás	„	„	2.50
„ ehhez a betévek dbja	„	„	—03
100 db bélyeg- és váltó megrend. lapok	„	„	—25
Azonkívül a fentnevezett napló (Strazza), és a főkönyvi ivék bekötve is	szállít-		
„ tatnak és a következő árban számitatnak.			
1 db 100 ives Strazza kemény kötés vászon hát és sarok	frt	2.30	
1 „ 200 „	„	3.50	
„ minden további 100 ivvel vastagabb kötésű	1.60	több.	
1 „ 100 ives eladási főkönyv egész vászonkötés	„	4.—	
„ minden további 100 ivvel vastagabb kötésű	3	frttal több.	
1 „ 100 ives beszerzési főkönyv egész vászonkötésű	„	6.—	
„ minden további 100 ivvel vastagabb kötésű	4	frttal több.	

Minden itt fel nem sorolt nyomtatványok bármily alakú és kivitelű fent-

nevezett könyvnyomda elvállalja és legelőssziban szállítja.

Vidéki megrendelések legpontosabban utánvét mellett teljesítettnek.

Tisztelettel kérjük a czég czimét figyelemre méltatni.